

Pelkosenniemen Suvannon kylässä järjestettiin 25.9. kulttuuriympäristöpäivä. Tilaisuus herätti kiinnostusta, ja paikalla oli noin 40 henkilöä. Suvannon vanhalla kyläkoululla Lapin maakuntamuseon amanuessi Jani Hiltunen muistutti, että rakennettu ympäristö on ihmisen muokkaama kokonaisuus, joka sisältää rakennusten lisäksi maisemalliset kokonaisuudet kuten pellot, niityt ja muut kulttuurivaikuttavat alueet. Erityisen arvokkaita Lapissa ovat sodalta säästyneet rakennukset ja rakenteet, joita Suvannon kylässä on säästynyt lukuisia. Lapissa arvokkaita ovat myös jälleenrakennuskauden rakennukset, jotka kertovat sodanjälkeisestä voimallisesta uudisrakentamisesta. Olennaista rakennusten kunnostuksessa on edellisten sukupolvien työn ja vuosisatojen aikana kehittyneen osaamisen arvostus, totesi amanuessi **Jani Hiltunen**.

Restaurointimestari **Marko Korkeasalo** nosti esille omassa puheenvuorossaan, että korjausvelkaa on Suvannon kylässä kertynyt paljon, niin rakennuksessa kuin ympäristönhoidossa. Suvanto on äärimmäisen arvokas kohde, joka näyttää nukkuvan ruususen unta - Korkeasalo totesi. Korkeasalo muistutti kuulijoita, että rakennukset vaativat kunnostustyötä, asumista ja jatkuvaa vuosihuoltoa. Erityisesti kulttuurikerrokset rakennusten ympärillä huolestuttivat. Maa on voinut nousta rakentamishetkestä tähän päivään jopa 70 senttimetriä. Rakennukset vastaavasti eivät nouse, ja siksi alimmat hirret ovat liian lähellä maata ja alapohjan tuuletus puutteellinen. Rakennusten ympäriltä tulisi poistaa maa-ainesta ja tehdä oikeanlaiset kaadot. Maanpoisto kannattaa suorittaa koko piha-alueelta. Toinen rasite rakennuksille ovat seinämillä olevat vatukot ja horsmikot sekä puut, jotka pitävät seinustan märkänä lahottaen rakenteet.

Lapin ELY-keskuksen **Sanna Haapala** nosti esille maiseman merkityksen kulttuuriympäristöön. Maaseutukylän ympäristö rakentuu eri tekijöistä, joka tekee maisemasta vyöhykkeisen ja erityisen. Maisemaan kuuluvat mm. aukeat pellot, pientareet, maisemapuut ja niityt. Moninainen ja vyöhykkeinen ympäristö tekee maisemasta kylälle ominaisen, totesi Haapala.

Tilaisuudessa puhututti myös Suvannon yleiskaava, jolla on suojeltu alueen arvokas rakennuskanta ja pyritty rajoittamaan kylämiljöölle haitallista maankäyttöä kuten maan kaivamista ja louhimista sekä puiden kaatamista. Tilaisuuden keskustelussa nousi erityisesti esille pihapiireissä nykyisellään oleva puusto ja rakennusten kannalta haitallisten puiden poistamiseen liittyvän lupaprosessin koettu hankaluus. Amanuessi Jani Hiltunen selvitti asiaa ja totesi, että vuoden 1956 ilmakuvasa ei piha-alueilla ole juurikaan havaittavissa puustoa, vaan maisema on ollut hyvin avara ja rakennukset ovat sijainneet yhtenäisellä peltoaukealla. Hiltunen selvitti myös hankalaksi koetun maisematyöluvan tarpeellisuutta pihapiirien puiden poistamisen yhteydessä ja kertoi, että Suvannon yleiskaavassa ei ole maisematyöluvapalveloitetta yleiskaavassa osoitetuilla rakennuspaikoilla ja näin ollen nyrkkisääntönä voidaankin pitää, että lupavaade ei koske olemassa olevien rakennusten pihapiirejä eikä kaavassa osoitettuja uusia rakennuspaikkoja.

Avoimet miljööt ja aidot elämykset -hankkeen projektipäällikkö **Annika Kostamo** kertoi esimerkkejä Lapin alueella sijaitsevista hankkeen pilottikylästä, joissa erityisesti maisemanhoitoon on panostettu merkittäväällä talkootyöpanoksella. Talkootyöllä on avarrettu kylien maisemallisia avainkohtia ja saatu

hoidon piiriin lukuisia luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohteita, jotka lisäävät elintilaa monille uhanalaisille perinnebiotooppilajeille. Helmikuussa alkava, Lapin maaseuturahaston rahoittama jatkohanke Avoimet miljööt ja komeat kuistit -hanke, pyrkii lisäämään erityisesti osajien määrää kulttuuriympäristönhoitoon Lapissa. Olemme tällä hetkellä riippuvaisia vain muutamista osajista, joka tekee tilanteesta erityisen huolestuttavan, Kostamo toteaa. Ensi keväänä ja kesänä järjestämme oppilaitosyhteistyönä Lapin kylissä kaikille avoimia kulttuurirakentamisen työpajoja. Tavoitteena on saada restaurointialaa opiskeleville kipinä työskentelystä Lapin alueella. Suvannon kylä on erityinen kohde, jonka hoitoon pyrimme löytämään oppilaitosyhteistyötä mm. Oulun yliopiston arkkitehtuuriryksikön kanssa.

Suvannon kyläseura ry:n puheenjohtaja **Janne Uusitalo** heitti ilmoille ajatuksen, että Pelkosenniemen kunta voisi ostaa Suvannon kylästä yhden pihakokonaisuuden, johon perustettaisiin kunnan kotiseutumuseo. Ajatus sai kannatusta. Suvannon kylä on laajasti tunnettu, ja voisi olla erittäin suosittu ja ainutlaatuinen kohde päästä tutustumaan 1800-luvun kylämiljööseen ja rakennusperinteeseen sekä elämäntapaan.

